

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Α ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2012-2013

ΜΑΘΗΜΑ: ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 2ΔΩ/εβδομάδα

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ Ο/Η Μαθητής/τρια να μπορεί:	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>Γεωγραφικές συντεταγμένες</p> <p>(ΔΩ 2)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να διακρίνει και να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους η επιφάνεια της Γης χωρίζεται σε τμήματα με το ιδεατό σύστημα των παραλλήλων και των μεσημβρινών 2. Να ορίζει τους σχετικούς όρους 3. Να διακρίνει τις κύριες παραμέτρους οι οποίες χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό ενός τόπου στην επιφάνεια της Γης (αναγκαιότητα των συντεταγμένων) 4. Να χρησιμοποιεί τις συντεταγμένες για να επιλύσουν απλά προβλήματα με γεωγραφικό περιεχόμενο 5. Να εντοπίζουν θέσεις στην επιφάνεια της Γης από τις συντεταγμένες και να βρίσκουν τις συντεταγμένες τόπων με την βοήθεια των χαρτών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενημέρωση για την ύλη και διαθεματικές δραστηριότητες • Τρόποι μελέτης σχολικού βιβλίου • Χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις http://maps.google.com/ - http://maps.live.com/ e-γεωγραφία (http://geogr.eduportal.gr/) • Δεν θα πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα Α1.1 του Τετραδίου Εργασιών
<ul style="list-style-type: none"> • Παιχνίδια με τις γεωγραφικές συντεταγμένες • Η χρήση των χαρτών στην καθημερινή ζωή <p>(ΔΩ 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να αναγνωρίσει ότι οι θερμικές ζώνες αναπτύσσονται συμμετρικά βόρεια και νότια του ισημερινού 2. Να διακρίνει τις διαφορές ώρας στις διαφορετικές περιοχές της επιφάνειας της Γης και να τις ερμηνεύει στο μέτρο του δυνατού. 3. Να διακρίνει και εφαρμόζει απλές χρήσεις των χαρτών στην καθημερινή ζωή (πχ επιλογή πορείας, μέτρηση αποστάσεων με τη βοήθεια της κλίμακας) 4. Να προσανατολίζει το χάρτη στο χώρο με της βοήθεια πυξίδας ή σημείων του χώρου με συγκεκριμένο προσανατολισμό (πχ ιερά εκκλησιών) 	<ul style="list-style-type: none"> • Η αξιολόγηση της επίτευξης του 1^{ου} στόχου μπορεί να επιτευχθεί με την ερώτηση: <i>Ταξιδεύοντας από τον Β. Πόλο στον Ν. Πόλο (σε επίπεδο θαλάσσης) πως μεταβάλλεται η θερμοκρασία;</i> • Για την επίτευξη του 2^{ου} στόχου μπορεί να αξιοποιηθούν κινητά τηλέφωνα (ρυθμίσεις ώρας ημερομηνίας) • Κατά την εκπαιδευτική διαδικασία δεν θα πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα Α1.2 του Τετραδίου Εργασιών και δεν θα γίνουν αναφορές τόσο στους προβολικούς χάρτες όσο και Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών • <i>Διαθεματική Δραστηριότητα: Ερμηνεύουν μέσα</i>

		<p>από συγκεκριμένα παραδείγματα γεωγραφικά δεδομένα τα οποία παρουσιάζουν οι χάρτες (πχ τη θέση του οδικού δικτύου σε σχέση με το ανάγλυφο ή την εξέλιξη κάποιου γεωγραφικού ή οικονομικού ζητήματος (Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ποιον χάρτη να διαλέξω; <p>(ΔΩ 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να πληροφορηθεί-διακρίνει τις βασικές κατηγορίες των χαρτών το είδος και την ποικιλία των πληροφοριών τις οποίες παρέχει καθεμιά 2. Να επιλέγει τους κατάλληλους χάρτες που χρειάζονται ανάλογα με το πρόβλημα που αντιμετωπίζει 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατήρηση διαφόρων ειδών χαρτών (πχ γεωμορφολογικών, πολιτικών, θεματικών) χωρών καταγωγής των μαθητών και ερμηνεία των γεωγραφικών δεδομένων που παρουσιάζουν
<ul style="list-style-type: none"> • Χωρίζοντας το φυσικό περιβάλλον σε ενότητες <p>(ΔΩ 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να διακρίνει τα τμήματα στα οποία μπορεί να χωριστεί το φυσικό περιβάλλον και να αντιλαμβάνεται τους λόγους αυτής της τεχνητής διαίρεσης 2. Να περιγράφουν τα γενικά χαρακτηριστικά των τμημάτων αυτών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγνωση του κειμένου «Παραμύθι.. πάνω σε μια εικόνα» (σελ 38 σχολ βιβλίου) και συζήτηση στην επίδραση του ανθρώπου στα φυσικά συστήματα
<p>Ατμόσφαιρα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η σύνθεση της ατμόσφαιρας, η θερμοκρασία, οι άνεμοι • Οι βροχές το κλίμα <p>(ΔΩ 3)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να διακρίνει-αναφέρει τα τμήματα της ατμόσφαιρας και τις ιδιαίτερες λειτουργίες του 2. Να περιγράφει τους παράγοντες που προκαλούν τους ανέμους 3. Να διακρίνει-περιγράφει την γεωγραφική κατανομή των βροχοπτώσεων στην επιφάνεια της Γης 4. Να αναγνωρίζει τη σημασία των ανέμων και των βροχών για την διατήρηση της ζωής και ειδικότερα την επίδραση τους στη ζωή και τις δραστηριότητες των ανθρώπων 5. Να διατυπώνει υποθέσεις για τις δυσκολίες που συνεπάγεται η προσπάθεια επιβίωσης σε ακραία περιβάλλοντα ή η εκδήλωση ακραίων καιρικών φαινομένων 6. Να διακρίνει τη διαφορά μεταξύ καιρού και κλίματος 7. Να διακρίνει-περιγράφει τους κλιματικούς τύπους και τη γεωγραφική κατανομή τους στην επιφάνεια της Γης 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση του εποπτικού υλικού που περιέχεται στο σχολικό βιβλίο • Εξετάζουν χώρες ή περιοχές στις οποίες η ζωή των κατοίκων επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις κλιματικές συνθήκες • Να καταβληθεί προσπάθεια ώστε οι μαθητές να ορίζουν το κλίμα όχι άμεσα, αλλά μέσω των παραγόντων που το επηρεάζουν σε κάθε περιοχή
<p>Υδρόσφαιρα</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να περιγράφει τον κύκλο του νερού εντάσσοντας σ' αυτό τα ποτάμια και τις λίμνες 2. Να διακρίνει τις διάφορες καταστάσεις του νερού και να σχολιάζει την γεωγραφική κατανομή τους στην επιφάνεια της Γης 	<ul style="list-style-type: none"> • Για την επίτευξη των στόχων δεν θα αξιοποιηθεί η δραστηριότητα Β3.2 του Τετραδίου Εργασιών • Η έννοια της «παροχής» να εισαχθεί περιγραφικά πχ «πόσο νερό μεταφέρει ένας ποταμός» και όχι μαθηματικά

<ul style="list-style-type: none"> • Το νερό στη φύση • Ωκεανοί και θάλασσες • Τα ποτάμια του κόσμου <p style="text-align: center;">(ΔΩ 5)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Να εντοπίζει στο χάρτη τους ωκεανούς και τις μεγαλύτερες θάλασσες και να περιγράφει τη θέση και τα κυριότερα χαρακτηριστικά τους 4. Να περιγράφει τους κυριότερους σχηματισμούς της μορφολογίας του βυθού και να συνδέουν - στο μέτρο του δυνατού - την παρουσία τους με τις διεργασίες που γίνονται στο εσωτερικό της Γης 5. Να αναγνωρίζει – περιγράφει διάφορα κριτήρια με τα οποία μπορούν να ομαδοποιηθούν οι ποταμοί (μήκος έκταση, λεκάνης απορροής, παροχή) 6. Να διακρίνει τα διάφορα τμήματα ενός ποταμού και να εντοπίζει – στο μέτρο του δυνατού – τους παράγοντες από τους οποίους εξαρτώνται τα κύρια χαρακτηριστικά τους (πχ μέγεθος) 	<ul style="list-style-type: none"> • Προτείνεται να γίνει αναφορά και στα μεγαλύτερα ποτάμια της Ελλάδας (πχ εντοπισμός στο χάρτη) • Γραπτή αξιολόγηση Α' τριμ.(ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ) • <u>Διαθ. Δραστ.</u> Χώρες στις οποίες η θάλασσα παίζει καθοριστικό ρόλο στη ζωή των κατοίκων τους πχ νησιωτικές χώρες (Γλώσσα, Ιστορία Βιολογία, Οικιακή Οικονομία) • <u>Διαθ. Δραστ Ποτάμια και Άνθρωποι</u> (Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Ιστορία, Βιολογία, Γλώσσα)
<ul style="list-style-type: none"> • Το εσωτερικό της Γης <p style="text-align: center;">(ΔΩ 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να ονομάζει τα κύρια τμήματα του εσωτερικού της Γης και να περιγράφει τα κύρια χαρακτηριστικά τους 2. Να ορίζει την έννοια των λιθοσφαιρικών πλακών 3. Να συσχετίζει τη θέση των λιθοσφαιρικών πλακών με τη θέση των ηπείρων και των ωκεανών 	<ul style="list-style-type: none"> • Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να αξιοποιηθεί το λογισμικό της Γεωγραφίας Α και Β Γυμνασίου και να πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα Β4.1 του Τετραδίου Εργασιών • Η διδασκαλία να επικεντρωθεί στην κατανόηση των απόψεων της επιστήμης σχετικά με το εσωτερικό της Γης και τις λιθοσφαιρικές πλάκες και όχι στην αποστήθιση ορισμών
<ul style="list-style-type: none"> • Δυνάμεις που διαμορφώνουν την επιφάνεια της Γης: • Ενδογενείς και εξωγενείς <p style="text-align: center;">(ΔΩ 3)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να διακρίνει τη δυναμική των γεωλογικών παραγόντων, οι οποίοι διαμορφώνουν τη μορφή της επιφάνειας της Γης και να αναγνωρίζει την μεταβλητότητα αυτής της μορφής στο χρόνο 2. Να διακρίνει – διαφοροποιεί τις ενδογενείς δυνάμεις από τις εξωγενείς και να περιγράφει το τρόπο με τον οποίον γεννώνται και διαμορφώνουν το ανάγλυφο της Γης 3. Να συσχετίζει την δράση των γεωλογικών δυνάμεων με ορισμένες εκδηλώσεις τους στην επιφάνεια της Γης (σεισμοί, ηφαίστεια, διάβρωση) 4. Να αναγνωρίζουν επιδράσεις αυτών των εκδηλώσεων (ιδιαίτερα των σεισμών) στη ζωή των ανθρώπων 	<ul style="list-style-type: none"> • Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να αξιοποιηθεί το λογισμικό της Γεωγραφίας Α και Β Γυμνασίου και να πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα Β4.2 του Τετραδίου Εργασιών • <u>Διαθ. Δραστ.</u> Τα Ηφαίστεια και οι Σεισμοί. Μέτρα αντισεισμικής προστασίας (Βιολογία, Γλώσσα, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή) • <u>Πραγματοποίηση άσκησης σεισμού.</u>

ΜΑΘΗΜΑ: ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 2ΔΩ/εβδομάδα

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ Ο/Η Μαθητής/τρια να μπορεί:	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>ΧΑΡΤΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> Οι έννοιες «γεωγραφική» και «σχετική» θέση Η σημασία της σχετικής θέσης για τους ανθρώπους <p>(ΔΩ 3)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να προσδιορίζει τη σχετική και γεωγραφική θέση ενός τόπου 2. Να αναγνωρίζει τις δυνατότητες πληροφόρησης που μας παρέχει καθένας από αυτούς τους δύο τρόπους προσδιορισμού θέσης 3. Να εκτιμά τη χρησιμότητα της σχετικής θέσης στην επισήμωση των χαρακτηριστικών ενός τόπου 4. Να διατυπώνει συμπεράσματα για τις πιθανές ιδιότητες ενός τόπου με κριτήριο τη σχετική του θέση 5. Να αναφέρει παραδείγματα για την πρακτική σημασία της σχετικής θέσης στις καθημερινές δραστηριότητες 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενημέρωση για την ύλη και διαθεματικές δραστηριότητες • Τρόποι μελέτης σχολικού βιβλίου • Χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις http://maps.google.com/ -http://maps.live.com/ • <i>Διαθ. Δραστ. Επιλογή χώρου κατοικίας με κριτήρια τις ιδιότητες του χώρου επιλογής, ανάλογα με τη σχετική του θέση ως προς τα συγκοινωνιακά δίκτυα, τα εμπορικά κέντρα κλπ (Γλώσσα, Μαθηματικά, Τεχνολογία, Πληροφορική, Ιστορία, Οικιακή Οικονομία, Βιολογία)</i> • Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες των Φύλλων Εργασίας (1 & 2) του Τετραδίου Εργασιών
<ul style="list-style-type: none"> Μελετώντας με χάρτες τη θέση της Ευρώπης στον κόσμο <p>(ΔΩ 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να σχηματίζει και να χρησιμοποιεί νοητικούς χάρτες της περιοχής που τυχόν θα μελετήσει 2. Να χρησιμοποιεί χάρτες γενικούς και θεματικούς, ως εργαλεία μελέτης της θέσης της Ευρώπης στον κόσμο 3. Να καταγράφει με τη μελέτη των κατάλληλων χαρτών χαρακτηριστικά της ηπείρου που αφορούν έκταση, τα όριά της τον γενικό τύπο κλίματος κλπ 4. Να αναγνωρίζει με την βοήθεια των χαρτών, πλεονεκτήματα για τον άνθρωπο που προκύπτουν από τη θέση της Ευρώπης στον κόσμο 	<ul style="list-style-type: none"> • Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες του Φύλλου Εργασίας (3) του Τετραδίου Εργασιών
<ul style="list-style-type: none"> Μελετώντας με χάρτες το φυσικό περιβάλλον της Ευρώπης 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να αναφέρει και να δείχνει σ'ένα χάρτη τα κυριότερα χαρακτηριστικά της ηπείρου 2. Να καταγράφει με τη βοήθεια των χαρτών, τα χαρακτηριστικά της ηπείρου που αφορούν το ανθρωπογενές περιβάλλον 	<ul style="list-style-type: none"> • Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες των Φύλλων Εργασίας (4 & 5) του Τετραδίου Εργασιών

<ul style="list-style-type: none"> Μελετώντας με χάρτες τους κατοίκους της Ευρώπης <p style="text-align: center;">(ΔΩ 2)</p>	<ol style="list-style-type: none"> Να χαράσσει πάνω στον κατάλληλο χάρτη ένα φανταστικό δρομολόγιο από μια θέση της Ευρώπης σε μια άλλη λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες (ανάγλυφο, θάλασσες κ,α) Να διακρίνει με τη βοήθεια διαφόρων ειδών χαρτών τα πιο σημαντικά φυσικά και ανθρωπογενή χαρακτηριστικά της Ευρώπης Να καταγράφει και να ιεραρχεί την ποικιλία των πληροφοριών (τι; που; γιατί;) τις οποίες μπορεί να προσφέρει ένας χάρτης 	
<p style="text-align: center;">ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> Σεισμική και ηφαιστειακή δράση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα Η επίδραση των σεισμών και των ηφαιστείων στη ζωή μας <p style="text-align: center;">(ΔΩ 5)</p>	<ol style="list-style-type: none"> Να εντοπίζει τις περιοχές έντονης σεισμικότητας στον ευρωπαϊκό χώρο και στην Ελλάδα Να εντοπίζει σ' ένα χάρτη της Ευρώπης τα πιο σημαντικά ηφαιστεια και να ερμηνεύει τη θέση τους και το μηχανισμό της δημιουργία τους Να ερμηνεύει την έντονη σεισμικότητα και ηφαιστειότητα του ελλαδικού χώρου Να περιγράφει τα προβλήματα που προκαλούν οι σεισμοί και τα ηφαιστεια στους ανθρώπους Να περιγράφει τις σωστές αντιδράσεις των ανθρώπων σε περίπτωση σεισμού η ηφαιστειακής έκρηξης και να υιοθετήσει ανάλογη συμπεριφορά κατά την εκδήλωση αυτών των φαινομένων Να γνωρίσει – αναφέρει πως μπορούν τα ηφαιστειακά φαινόμενα να δημιουργήσουν εισοδήματα ή να βελτιώσουν τη ζωή των ανθρώπων 	<ul style="list-style-type: none"> Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να αξιοποιηθεί το λογισμικό της Γεωγραφίας Α και Β Γυμνασίου και σχετικές ιστοσελίδες πχ http://www.oasp.gr/ ή αναζήτηση από την ET 1 του σχετικού Video από το τσουνάμι του 2004 και να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες των Φύλλων Εργασίας (9 & 10) του Τετραδίου Εργασιών <i>Διαθ. Δραστ Συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών για τις συνέπειες σημαντικών ηφαιστειακών εκρήξεων και μεγάλων σεισμών στην περιοχή της Ελλάδας και των Βαλκανίων γενικότερα (Μαθηματικά, Ιστορία, Βιολογία, Γλώσσα, Οικ. Οικονομία)</i> Πραγματοποίηση άσκησης σεισμού. Γραπτή αξιολόγηση Α' τριμ.(ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ)
<ul style="list-style-type: none"> Οι θάλασσες της Ευρώπης <p style="text-align: center;">(ΔΩ 2)</p>	<ol style="list-style-type: none"> Να αναγνωρίζει στον χάρτη και να ονομάζει τις θαλάσσιες μάζες που βρέχουν την Ευρώπη Να διακρίνει τη μεγάλη σημασία που έχουν για τους περισσότερους κατοίκους της Ευρώπης οι ακτές όπως και οι θαλάσσιες συγκοινωνίες και μεταφορές Να εντοπίζει και να περιγράφει με συγκεκριμένα παραδείγματα ομοιότητες τρόπων ζωής, που επιβάλλει σε διαφορετικές περιοχές της ηπείρου η γειτονία με την θάλασσα. 	<ul style="list-style-type: none"> Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες του Φύλλου Εργασίας (12) του Τετραδίου Εργασιών Συγκέντρωση στοιχείων και συζήτηση στο ερώτημα: <i>Γιατί πολλοί από τους λαούς της Ευρώπης αναγκάστηκαν να στραφούν στην θάλασσα για να επιβιώσουν;</i> Συγκέντρωση στοιχείων και συζήτηση για ιστορικά γεγονότα που συνδέονται με τον έλεγχο θαλάσσιων οδών (πχ Γιβραλτάρ, Ελλάδα-Ισπανία)

<ul style="list-style-type: none"> • Η Μεσόγειος Θάλασσα • Οι άνθρωποι στη Μεσόγειο <p style="text-align: center;">(ΔΩ 3)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να αντιλαμβάνεται το μέγεθος και τις διαστάσεις της Μεσογείου και του γενικότερου χώρου μέσα στον οποίον τοποθετείται 2. Να διακρίνει – περιγράφει τα φυσικά χαρακτηριστικά της Μεσογείου (μορφή, διαστάσεις, μορφολογία πυθμένα κτλ) 3. Να συσχετίζει τις κλιματικές συνθήκες με την βλάστηση της μεσογείου, με το φυσικό τοπίο και με την παραγωγή συγκεκριμένων προϊόντων 4. Να εξηγούν την αλληλεξάρτηση φυσικών και ανθρωπογενών στοιχείων της Μεσογείου 5. Να συνδέουν την γεωγραφική θέση της Μεσογείου με την ιστορική και πολιτιστική της σημασία 	<ul style="list-style-type: none"> • Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες των Φύλλων Εργασίας (14 & 15) του Τετραδίου Εργασιών • <i>Διαθ. Δραστ. Μεσόγειος και Μεσογειακοί Πολιτισμοί.Εκπόνηση ομαδικών εργασιών με γεωγραφικό και ιστορικό χαρακτήρα σχετικά με την ανάπτυξη διαφόρων πολιτισμών στον ευρύτερο μεσογειακό χώρο (Γλώσσα,Ιστορία Αισθητική Αγωγή).</i> • <i>Διαθ. Δραστ.Οι ακτές του τόπου μας: Οργάνωση ομαδικών εργασιών για τη μελέτη τη σημασία των ακτών στη ζωή των κατοίκων μιας περιοχής της Ελλάδας από οικονομική και κοινωνική άποψη (χαρτογράφηση, καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων)(Ιστορία, Βιολογία, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Τα βουνά και οι πεδιάδες της Ευρώπης • Τα βουνά και οι πεδιάδες στη ζωή των Ευρωπαίων <p style="text-align: center;">(ΔΩ 3)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να εντοπίζει τη θέση των μεγάλων ευρωπαϊκών οροσειρών, να τις ονομάζει και να τις αντιστοιχεί με συγκεκριμένες χώρες 2. Να εκτιμά και περιγράφει την επίδραση του αναγλύφου στη ζωή και τις δραστηριότητες των Ευρωπαίων 3. Να προσδιορίζει πλευρές της ανθρώπινης ζωής και δραστηριότητας που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από το ανάγλυφο της περιοχής που ζούν 4. Να αναγνωρίζει – περιγράφει τις «παροχές» των βουνών και των πεδιάδων προς τον άνθρωπο, καθώς και τις αλλαγές που έχει επιφέρει ο άνθρωπος στα βουνά και στις πεδιάδες 	<ul style="list-style-type: none"> • Ως προέκταση του 1^{ου} στόχου για την περίπτωση της Ελλάδας να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες 1 και 2 του μαθήματος 18 του σχολικού βιβλίου (σελ 63) • Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες των Φύλλων Εργασίας (16 & 17) του Τετραδίου Εργασιών